

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

(Пасивні білянси. — Зріст продукції й упадок консумції. — Недостача золота і довіря. —
Відновлений меркантилізм. — Англійські засади компенсації і Польща.)

dwoch dumak" do "wzr. dowiadawka", c) od słow "kaję
sam urład" do końca artykułu znanomna występek z art
VIII. ust. z 17. XII. 1862 L 8 z 1863, zarządzić zniszcze-
nie całego nakładu i wydać w myśli § 493 pk. za-
kaz dalszego rozpowszechniania tego pisma druka-
wego. — Zatem wydaje się odpowiedziałnemu re-
daktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie ni-
żej umieszczyć bezpłatnie w najbliższym numerze i
niejako umieszczyć w następnym przewidziane w § 21 ust
podlega za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust
druk. z 17. XII. 1862 Druz. Nr. 6 ex 1862, t.j. zaszy-
dzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Usz-
adnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej arty-
kulu ma na celu z powodu będącej w taktu rozpraw-
karni przeciw "wiedziom brzeskim" rostrzągać się środ-
ków dowodowych, a mianowicie między innymi i zasad-
nicę aktu oskarżenia, a następnie stawiać domysły i twier-
dzać nastroje w sposób mogący wywrzeć wpływ na opinię
publiczną jeszcze przed wydaniem sądownego wyroku, co
odpowiada znanomnom art. VIII. ust. z 17. XII. 1862 L 8
z 1863 r. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i
37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie usz-
adnione

Przewodniczący:
J. Antoniewicz wr.
Za zgodność: Lipanowicz
wr. za kretarz.

Protokulant:
Kremer wr.

Боротьба проти целібату в Америці.

II.

При тій нагоді не сміємо мовчанкою поминути целібатної „лекції“ „Нов. Зорі“. Якби та проблема примусового целібату нашого духовенства була такою плінкою і простою, як собі її „Нова Зоря“ уявляє! Тоді, очевидно, не було б ні тут у нас, ні там за морем так багато таких „темних“, що й „за сотки літ нічого не навчилися“... Не всі такі „арячі“, як речники „Нов. Зорі“, які вже прикинули декламувати про те, що целібат — універсальний лік для всіх недомагань нашої церкви. Ні, інші бачуть справу інакше й мають таке переконання, що з примусовим і загальним целібатом духовенства придуть нові хлопоти й нещастя для нашої церкви — гірші чечаста, ніж були дотепер. Ці нещастя вже й здійснюються...

„Н. З.“, ликує що „дякувати Богу шез той „едичавий, патріотичний аргумент, що духовенство має збільшувати число нашої світської інтелігенції“ (зверніть увагу на сарказм тих висловів!). „І нема вже жадного іншого аргументу, крім того, що „най буде, як бувало“. Алеж нині не такі часи, які давно бували.“ „Тоді і кт. мяса коштував 3 гроші, податки були мінімальні, мода жіночих одягів не змінювалася чотири рази на рік, як змінюється тепер. І який-же це „привілей“, коли інтелігентній жінці не можна дати того, що мають інші жінки... А шож будете робити з тими „привілеями“ (голодними, голими й босими!), коли прийдеться втікати перед тяжкими переслідуваннями так, як на наших очах утікає масово католическе духовенство з Іспанії?“ (Ов, а тож якраз безженне духовенство втікає та ще й „масово“?!... А деж його ті „неподілені“ вальори?!).

Доказала „Н. З.“ більше, ніж хотіла: що нині взагалі ніхто з інтелігентів не повинен женитися, бо біда... Інтелігенти здебільша так і роблять! Але що зробити з дівчатами! Посади не дістануть, вийти заміж не можна, до монастиря також без грошей не приймуть... Хіба послухати би тієї американки, яка радить жінкам, шоби тепер не родили дітей... Та й це вже запізно, бо людей повний світ...

А шож на те мораль? Саме тут і найбільша пляма в аргументації „Н. Зорі“, що в ній нема нічого християнського, євангельського — нема журби за моральні підсумки. Колиб так поставити справу, то певне краще було би, замість заводити целібат, повернути до практики латинської церкви в I тисячелітті: нехай собі священики будуть жонаті, тільки шоби не жили з жінками й не родили дітей. Священик із жінкою вижне навіть у найгіршій парохії — лекше й ліпше, ніж celibat. Якби тільки не діти!... Але хто повірить, що такі внутрішньо „запращені“ подружжя в загальній духовенства дали би додатні моральні підсумки? Видно, що й сам Рим не був ними вдоволений, коли (папа Григорій VII. в XI. ст.) їх заборонив та завів нічию форму целібату. Але чи загальний целібат духовенства під моральним оглядом лекший і певніший? Ось тут починається розстайна дорога між церковним сходом і заходом. У св. писм'ях щодо священиків є виразна директива: „муж єдиної жени. А щодо дівочства, то так сказано: „Хто видає заміж свою дівчину, добре робить; а хто не видає, ліпше робить“. Але також сказано: „Ліпше є женитися, як розпалюватися“. На сході церковні чинники від віків були скрупульатніші щодо того другого „ліпше“ й не дозволили ввести целібат духовенства; на заході були амбітніші щодо першого „ліпше“ і вже від IV. ст. перли до целібату. Певна річ, що і один і другий звичай мають свої кращі й гірші сторони. Та бувають такі фанатики, які твердять, що латинська церква всю свою велич і силу завдячує головним чином целібатові. Вони забувають, що в I. тисячелітті якраз грецька церква зазнавала такої слави й самі делегати римського папи ще в IV. ст. на соборі в Царгороді не стидилися признати, що вони „мешкають на краю світа“ (очевидно культурного).

А реформація? Чи вона набрала би такої сили, якби не целібат у латинській церкві? Ми ж на свої очі бачили, як по світовій війні саме целібат (ксьондан хотіли поженитися) розвалював католицьку церкву в Чехії, в Хорватії, в Польщі... Що надто натягнене, надто вишурбоване, це в при ледя нагоді тріщити!

Карл Ледоховський зовсім з тим не криється, що Конгрегація тому ставить целібатові чинний для гр.-кат. священиків в Америці, що тип жонатого католического священика це для латинського клиру „найтяжча соблазн“. „Коли вони можуть бути жонаті, то чому ми ні?“ — Ось така „соблазн“. По світовій війні ця „соблазн“ чинно прокинулася у всіх слов'янських католицьких народах, отже треба було американські целібатові священики перекинути також до Європи. де

тільки була перспектива, що вони мусять приймитися. Ось тут справжнє джерело целібатової реформи в нас.

Загальний целібат духовенства це форма, яка дуже легко „експлодує“. Для латинського клиру „соблазнительно-притягуючим“ є не тільки наш жонатий священик, але також їх власні предки — латинські священики в I. тисячелітті, які були жонаті. З того приводу в західній церкві в II. тисячелітті стала провадитися „революційна“ течія, якої у східній церкві не було й нема, а саме: тенденція повороту до „первісної церкви“. Та течія відірвала від західної церкви 2/5 вірних (протестанти) й ніколи не завмирає. Бо раз-у-раз трапляються випадки, що латинські священики переходять на протестантизм або на „старокатолицизм“, шоби вженитися. Колиж латинській церкві, нині такій славній і могутній, хоч целібат у ній уже має довголітню традицію, так тяжко приходить держати той целібат „на припоні“, то як собі дасть раду із за-

гальним целібатом духовенства наша біда церква, без целібатової традиції і під боком православних, у яких клир жонатий? Чи та „соблазн“, у нас така сильна, не розсадить її? Вже її розсаджує і то подвійна „соблазн“. Другою соблазном є те, що латиняни своєю целібатовою „операцією“ нашого клиру хочуть рятувати целібат у свого клиру, про що американські часописи розписуються з нетаємною дотістю.

Смішним є приклад, на який покликається „Н. З.“, що десь там в Америці наша церква стратила „десятки тисяч“ на користь слов'янської католическої церкви ніби тому, що у слов'янській безженний. Зате дуже повчальною є та сумна дійсність, що наша уніятська церква по світовій війні, в часах розбиття православної церкви, і на Закарпатті і в Галичині і в Америці околадесять разів більше втратила на користь православної церкви, ніж зискала від неї. А ця небезпека ще не скінчена, але ще змагається, як отепер в єпархії єп. Такача.

Повчаючи ця сумна дійсність для тих, які взагалі ще можуть чогось навчитися.

Священик.

Ювиль Д-ра Теофіля Окуневського.

Свято в Городенці в 50-ліття праці заслуженого Діяча.

В цьому році припадає 50-ліття громадянської праці Сеніора д-ра Теофіля Окуневського, відомого політика і визначного діяча, першого організатора Городенщини, б. посла до австр. парламенту і галицького союму, члена Ради Старих, довголітнього голови філії „Просвіти“, оснудателя кооперативи „Народний Дім“ і „Української Повітової Каси“ в Городенці й діяльного члена багатьох культурно-освітніх та економічних установ.

Свою політичну та освітню діяльність розпочав Ювиль у 80-тих роках м. ст. В 1890 році, будучи вже послом, поселився в Городенці, де отворив адвокатську канцелярію. Повний молодечого запалу, забрався відразу до живої

культурно-освітньої та політичної роботи. В короткому часі зумів зеднати собі загальну симпатію повіту до тої степені, що став Батьком повіту. Коли Городенщина зачислюється у нас до одного зі свідоміших і кращих повітів — це головна заслуга Ювиля.

Громадянисто Городенщини, оцінюючи муравлину працю Діяча-Ювиля, влаштував йому Сеніорові в неділю 22. листопада ц. р. в залі Народного Дому в Городенці в год. 12. ювильну академію, як скромну винагороду за заслуги і труд на народній ниві.

Привіти з краю просимо прислати на адресу: Кооператива „Народний Дім“ в Городенці.

Вісти з „Рідної Школи“.

Ювильні свята „Рідної Школи“.

Заклик Головної Управи „Рідної Школи“ в справі святкування 50-літнього ювилью „Рідної Школи“ найшов живий відгук у цілому краю. Численні міста, містечка і села відсвяткували гідно цей ювиль. Досі відбулися вже повітові (окружні) ювильні свята в слідуючих політичних і судових повітах: Бережани, Бучач, Галич, Городенка, Городок, Десятин, Залішки, Збарж, Зборів, Золочів, Жовква, Камінь Стр., Коломия, Косів, Монастирська, Перемишль, Перемишляни, Радехів, Самбір, Сокаль, Солотвин, Станіславів, Сянік, Турка, Тербова, Чортків, Яворів.

У справі влаштування ювильного свята у Львові, що має бути закінченням ювильного року „Р. Ш.“, відбулася 27. м. м. анкета представників краєвих, культурно-освітніх товариств. На цій анкеті порішено відсвяткувати обласний ювиль „Р. Ш.“ для Львова і львівського повіту дня 27. березня 1932 р. на передодні Заг. З'їзду Т-ва, в окремо загально-краєве ювильне свято у Львові в червні 1932 р. полюблене з традиційним „Святом Молоді“.

Для переведення обох намічених ювильних свят вибрано Почесний Ювильний Комітет, в склад якого входять голови всіх краєвих культурно-освітніх Товариств та Діловий Комітет, до якого входять представники Т-ва „Просвіта“ (центр і філії), „Сокола“, „Луга“, студентського кружка „Р. Ш.“ ім. П. Могилы, львівських, музичних і співаччих товариств: Муз. Т-ва ім. Лисенка, „Бояна“, „Сурми“ і „Бандуриста“, вкінці Головної Управи „Р. Ш.“ і учительства шкіл „Р. Ш.“

Педагогічний Конгрес „Р. Ш.“ і рідношкільна виставка.

Головна Управа „Р. Ш.“ постановила влаштувати Конгрес у Львові в дні 15. і 16. травня 1932 р. (підчас З'їзду Свят). В цьому самому часі школи і виховні установи „Р. Ш.“ влаштують у Львові прилюдну виставку.

Економічна анкета „Р. Ш.“

З ініціативи Головної Управи „Р. Ш.“ відбулася 20. жовтня ц. р. анкета представників наших фінансово-економічних установ. Темою наради цієї анкети була справа постійної фінансової допомоги „Рідної Школи“ та зложення одноразового датку з нагоди ювилью „Р. Ш.“ Учасники анкети висловилися за тим, шоби Головна Управа звернулася в цій справі з відповідним писмом до всіх наших нечужацьких фі-

нансових і економічних установ у Львові, що вже й виконано. Головна Управа „Р. Ш.“ надіється, що наші фінансові й економічні установи і підприємства як у Львові, так і на провінції придуть „Р. Ш.“ з належною матеріальною допомогою, головним чином в ювильному році „Р. Ш.“

Пресова анкета „Р. Ш.“

Дня 22. жовтня ц. р. запросила Головна Управа „Р. Ш.“ представників української преси на анкету, шоби зазнайомити нашу пресу з те першійою діяльністю і матеріальним станом „Р. Ш.“ Всі присутні на анкеті представники преси заявили, що їх органи піддержуватимуть і далі піддержуватимуть змагання „Р. Ш.“ заважкою справу рідної школи одною з найважливіших під теперішню пору.

Ошадностеві зарядження.

У зв'язку з великою економічною кризою, яка болісно відбивається на „Рідній Школі“, що опирає своє матеріальне існування виключно на жертвенності українського громадянства, полюбила Головна Управа „Р. Ш.“ цілу низку декількох ошадностевих потягень з метою перетріпати кризу і не допустити до ліквідації одного зі своїх виховних заведень.

Виїзд делегата „Р. Ш.“ до Америки.

З огляду на ювиль „Р. Ш.“, як також з уваги на дуже важке матеріальне положення „Р. Ш.“ вислала Головна Управа „Р. Ш.“ в розумінні з українськими американськими організаціями свого делегата до Америки особу п. Льва Ясінчука. Завданням делегата „Р. Ш.“ є поширити і спопуляризувати серед наших заокеанських братів ідею „Рідної Школи“, налагодити в цьому напрямі з нашою заокеанською еміграцією живий і постійний контакт та зібрати в ювильному році фонди на потреби „Рідної Школи“ в старому краю. — Делегат „Р. Ш.“ прибув уже до Злучених Держав Америки, втаний сердечним тамашніми нашими земляками.

Пригадка в справі ювильної осінньої збірки. Головна Управа визнає всі кружки „Р. Ш.“ і Збіркові Комітети найдалі до 15. листопада ц. р. переслати їй подрібний виказ з ювильних збірок на „Р. Ш.“ по повітам і громадам та збирану готівку, бо на підставі цих виказів Головна Управа „Р. Ш.“ мусить гром. сх. галицьким воєвідством предложити рахункове злічення з ювильної збірки на „Р. Ш.“

Головна Управа „Рідної Школи“.

Зізд „общества ім. Качковського“

Щодо філій, яких є всього п'ять (Броди, Жовква, Самбір, Сокаль і Золочів), то за винятком золочівської всі вони мають або власні дома, або принаймніше будівельні парцелі (Сокаль). Бродська і самбірська філія удержують бурси

На згаді виступав теж Н. С. Серебрянников, що перелаз „обществу“ привіт від „русского“ населення Волині, Полісся, Підляшя, Віленщини й інших окрайних земель. Цейже промовець висловив побажання, аби полізна праця, яку веде в Галичині „общество ім. Качковського“, розпочалася якнайскорше на Волині і Поліссі.

ЖЕНЕВА, 11. XI. ПАТ. Союз Народів дістає
дві ноти від урядів китайського і японського.
Китайська нота вяснює недавні інциденти в
Тientsinі. Нота японська подає стан збройних
сил китайських і японських над рікою Ноні та
в околицях Ангані. Китайські війська значно
сильніші. Крім того Китай князівсь готовість
приступити до примирення зброєю під умо-
вою, що Союз Народів зможе закінчити швидко
маньчжурський конфлікт.

ТОКІО, 9. XI. Тел. пр. Китайські війська одержали збройну допомогу й виконали новий наступ на міст на ріці Ноні. Після завязаного бою міст дістався знову в руки китайців. По китайському боці брало участь в бою понад 8.000 людей, зате з японського боку боролися майже тільки 500 до 1000 вояків. Японці підозрюють, що китайцям помагали радянські війська. Свої здогадки опирати на успішному лоні китайської артилерії, який без радянської допомоги не підумати. Японська головна команда ріши-ла підтягнути підкріплення й за всяку ціну відобрати втрачений міст.

МОСКВА, 10. XI. ПАТ. Конфлікт у Манджурії починає приймати шораз гостріші форми, відбиваючися вже на японсько-радянських взаєминах. Перед кількома днями японський уряд робив більшовикам заміти, що підтримують китайських генералів у боях проти Японії. Тепер приходять вісті з радянських джерел про непорозуміння японських чинників з російськими емігрантами в Манджурії та про організування проірадянських змов. До Москви повідомляють з Хабаровська, що 4. п. м. співробітників японської військової місії в Харбіні Осава мав нараду з

російським генералом емігрантом Косміном у справі організування російськими емігрантами протирадянських змов на східно-китайських залізницях. Заговірники мають арештувати радянського генерального консула в Харбіні, директора східно-китайської залізниці й багатьох вищих урядників та зайняти залізничні вартости і Банк на Далекому Сході. Осава мав заохочувати під японської військової місії емігрантам грошову винагороду, доставку зброї тощо. Всі ті вісти викликали в радянських політичних кругах велике враження та широкі коментарі.

(Кореспонденція з Праги.)

Новочасна демократія, головню після великої французької революції, касуючи станові та суспільні привілеї, урівнювавлюючи під громадським оглядом широкі маси досі політично безправного загалу, причинялася до національного відродження поневолених народів європейського континенту. На протязі минулого століття та на початку цього ми є свідками могутнього національного процесу, що захопив, як центральну, так і східну Європу чим даліше тим більше політично активізуючи національне питання. Світова війна проходить під знаком визвольної боротьби поневолених народів. Національну засадку визнають оба воюючі табори у формі права народів на національне самоозначення. Зокрема австрійський табор підкреслює неминучу потребу перебудови Європи в дусі вимог національно-визвольного принципу. Масарикова „Нова Європа“ є спробою ідеологічного обґрунтування та практичного примінення національної засади для політично-державної реконструкції європейського континенту.

Звичайно, *Вельде* плакатів на бровній, непрямої асиміляції. Говорити про *Вельде* як про природний вислід вальон-фламандського об'єднання. У дійсності не так. *Вельде* — це не так ідентично, як

ВІДЕНЬ 11. XI. ПАТ. Як повідомляють з Пекіну, японці мають намір утворити в Маньчжурії автономний уряд, прихильний для Японії. В обмежених територіях приділено місцьним урядам і залізним станціям японських інструкторів. Японці засеквестрували доходи з мит і з податку від соли, наслідком чого китайські команди не мають грошей на заплату засудженим воїнам. Вигнаний губернатор Маньчжурії ген. Чан-чзі-ліан перебував все ще в Пекіні. Кажуть, що він розпоряджався ще армією 170.000 воїнів у Маньчжурії. Ген. Чан-чзі-ліан слухав приказів китайського уряду і не атакує японців, тому, що Китай протриває інтервенції Союзу Народів. Японці фаворизують китайського генерала Юань-ші-кіяна, що бореться по японській стороні. Ген. Маа всупереч приказові з Пекіну наказав мобілізацію в Маньчжурії і надіється згуртувати біля себе 40.000 воїнів.

Також вопереч фанатичному державному централізмові та шкільному унітаризмові Франція не асимілювала своїх „пресів“. Французська провінція ріншує відстоює свою культуру ідентичність. „*Poëzia*“ (говірка), проти якої парижський центр веде непримиримий війну в школах, чудово просперує в літературі, доказом чого сила видань щоруч майже у всіх говірках французської держави. Неоправданськи францужинам знайшли найгірше своє виявлення саме у культурно-національних прагненнях французських поневолених народів. Рід дуже цікава, що світового значіння французська мова і культура не були в силі подумати про бретонської мови у Франції так само, як фламандської у Бельгії. Я нещодавно одержав з Бресту цікаву анкету про сучасний стан бретонської мови у Франції, переведену активістичною групою „*L'Alouarn*“ та зізгоряною відповідними мапами. Власне ці мапи є чудовим напереченням асимілювання бретонців. З них видно, що французська мова поширена в Бретонії тільки доволда жет. Бретонське село фігурує на цих мапах (зокрема в захлі. Бретонії, яку французи називають „*Bretagne française*“) білими плямами, себто, як повністю незалежне мови Вольтера та Ан. Франса і це вопереч безоглядній романтизації бретонців у школах. де досі на кожне бретонське слово супоро казі. я спеціальною „освяченою відзнакою“ (т. зв. сіґнату) за те обійником міністра Де Мона і

1925 р.) суворо було заборонено посередитися бретонською мовою навіть у початкових школах, бодей як допомоговою, чого вимагають елементарні приписи модерної педагогіки. Проте, бретонці борються проти цієї шкідливої асиміляційної приватним навчанням рідної мови і то з таким успіхом, а головним чином художніми виданнями, що для дітей з чудовими ілюстраціями, що є випадки, коли діти французького походження вивчають бретонську мову, щоб могли читати ці гарні книжки.

Зрештою, після війни бретонський рух також політично активізується і стає на шлях автономістичних домагань. Двома, одні з провідників бретонського автономізму, видатні нещодавно цікаву працю: „Бретонське питання в європейських релігіях“, де бретонська національна справа широко розвинена на загальній тлі сучасних національно-визвольних прямих в Європі. Відтак бретонці спеціально зв'язують свій національний рух з новочасним кельтським ренесансом.

Сучасне відродження кельтів також в Англії — це знову доказ проти теорії асиміляції. На першому місці йде тут рух кмірів, що мають свою пресу, шкільництво до власного університету включно; туди Лондон примушений посилати вже таких вищих урядовців (нпр. до суду), які знають добре кмірську мову; де навіть англійські політики, як нпр. Лойд Джордж для більшого успіху під час виборчої кампанії серед місцевих шахтарів, промовляють цією кельтською мовою. Не менше цікавий в приклад Ірландії, де рідна мова була вже у страшній занепад. З кінця минулого століття „Ірландська ліга“ почала програмово поширювати знання цієї старовинної мови серед дуже вже повангліїзованої ірландської інтелігенції з найвищим успіхом. Ірландська мова держави може не робити тепер свободи і при допомозі відповідного шкільництва. Десь за 50 років англійська мова в Ірландії буде справді другою і виключно для закордонного зв'язку. Загалі всі кельти захоплені цим подихом національного відродження. Будуться кельтська Шотландія та маленький острів Мен. Поневолі в тім ідейною базою, на яку спирається цей національно-культурний ренесанс з мільйонів кельтів, котрі мріють, що вкінці XX ст. вони скажуть світові своє слово і стануть провідним чинником у сві-

товій культурі відновляючи таким робом свої славетні традиції з початку нашої ери, коли вони грали в Європі важку культурну роль.

Таких прикладів можна було б навести без кінця. Можна було ще згадати каталонців та басків, приєднаних до Іспанії, які тепер після квітневої революції крок за кроком непохитно будують свою національну державність всупереч асиміляторським переконанням Мадриду, що марно намагається накинати їм, бодей, національний утратив, що дошку порятунку капітального державного унітаризму. А чи не в майже зворушуюча боротьба найменшого славянського та взагалі мініатюрного сербо-лужицького народу за його національне буття проти споконвічного германізаторського безоглядного наступу? Або перемога також мініатюрного ісландського народу (всього коло 140.000 душ), що після кількох століть норвезько-данського поневолення не тільки воскрес культурно-національно, але й в певному шляху до недалекої вже повної своєї державної самостійності. Вкінці — саміж поляки в живим забезпеченням теорії асиміляції поневолених народів. Не зникло їх більше сотні літ триваюче національне пошматування та політична неволя. Безсилою була супроти них царська русифікація, ідеалом якої було змосковщення польської жінки; щоб польська мати співала своїм дітям російські колисанки, як казали царські „обрусители“ типу Апухтіна чи Мілютіна. Зквітнувала перед ними і пруська гаката, яка оголосила безоглядний похід проти польського села на Познанщині. „Возом Гжимали“ відповіло їй на це польське селянство...

Ні, народи вже не асимілюються; навіть найменші! Асиміляція, як програма національної політики щодо меншостей — це наявний анахронізм, що може компрометувати державу, котра його пропонує, але не в небезпечна для народу, проти якого вона спрямована... Свій спір з державою ним разом скорше чи пізніше, тим чи іншим робом напевно виграють поневолені народи, бо на боці їхніх визвольних прямих не тільки „дух часу“, але сама сучасна історія... Про це повинні пам'ятати державні нації взагалі, а зокрема ті, що ще вчора самі були в політичній неволі.

Прага, 5. XI. 1931.

О. І. Вочковський.

Посол Гуснай у Львові.

Для 10. листопада ц. р. загощив до Львова український посол до чеського парламенту від Закарпаття, соціал-демократ Юлія Гуснай. Посол Гуснай їздив до Чернівців, щоб взяти участь у конференції Української Соціал-Демократичної Партії Буковини, яка мала відбутися дня 5. листопада. Конференція не відбулася наслідком заборони румунської влади.

У часі побуту у Львові посол Гуснай старався планувати українське культурне та економічне життя як і робітничий рух. В тім цілі відвідав

деякі наші культурні та економічні установи і музеї. Крім цього посол Гуснай був і на Личаківським цвинтарі, де вложив червоні квіти на могилах І. Франка та М. Гайкевича.

Вечором мав відбутися виставка посла Гуснай в товаристві „Робітничка Громада“ про культурне та національне відродження Закарпаття. На виставку не дозволило Горьське Староство і дало приказ послові Гуснаєві негайно залишити Львів.

Посол Гуснай відіхав у четвер вранці.

Студентські заворушення.

Помер другий академик.

У Вильні управа й рада жидівської громади радили на нарад, засідання в справі положення. Під час тієї наради демонстранти вибили шиб в тім льокані. Коли розійшлася вістка, що студ. Вацлавський помер, студенти почали наново демонстрації. До демонстрантів прилучилася й вулиця та демолувала й грабила жид. крамниці (при вул. Мікшевича й Горішній). Там найбільше шиб. Загалі вибили шиб в кількох сот крамниць.

Під час сутичок біля будинку хемії був ранений професор університету Дзевульський, який намагався розділити студентів, що билися. Він ліг на камінь у голову. Був теж тяжко ранений жид-студент Авель Шимановський. Він помер у шпиталі.

У Варшаві прийшло у вівторок до нових противидівських експресів. У технічній школі ім. Вавельберга та Ротванди побити тяжко кількох студентів. До будинку вийшла поліція й вигнала студентів, а 4 арештувала. Їх передали сл. судді.

Честь народу наказує забезпечити життя тим, що в обороні його честі жертвували своє здоров'я.

Німецько-французьке зближення.

ПАРИЖ, 10. XI. Тез. пр. Про переговори, які ведуться між німецьким амбасадором д-ром фон Гешом і французьким прем'єром Лівалем та міністром фінансів Фліанденом не відомо ще нічого конкретного. Одно тільки певне, що в останніх днях німецькі й французькі становища значно наближались та що французькі міністри виявляють багато доброї волі. Було би паралельно чи-

сновувати вже тепер оптимістичні надії, але всетаки переговори посуваються вперед. В днях 13. і 14. ц. м. утвориться в Парижі німецько-французька господарська комісія й одночасно ріжні комісії розв'язувати свої праці. Важна буде особливо планкомісія для обслуговування німецько-французького торговельного договору.

Геспоп'ї в Тієнтсіні.

ПЕКИН, 11. XI. ПАТ. На основі вістей, які наспіли з головної кватири марш. Чан-сє-ліяна відішли демонстрантів і поліції мали сутичку в Тієнтсіні між китайською дільницею і японською концесією. Чужинні відділи дістали приказ охороняти ріжні концесії. Японський броневик острілював китайську поліцію.

ПАРИЖ, 10. XI. Т. пр. З Тієнтсіню повідомляють, що залога японської концесії в Тієнтсіні збомбардувала вогнем артилерії сумежну китайську дільницю, щоб розігнати китайські ратати, які хотіли грабувати. На вулицях прийшло до боїв між японцями і китайцями. Серед китайського населення настала паніка і тисячі народу шукали захисту в чужинних концесіях.

ОСТАННІ ВІСТІ

ХТО КАНДИДУЄ В ОКР. ПЕРЕМІШЛЬ.

11. XI. окружна виборча комісія ч. 48 (Перемішль-Доброміль-Сянік-Березіва-Коросно) оголосила списки кандидатів, зголошені до попередніх виборів. А саме список ч. 1. (ББ) з кандидатом Галіцею, ч. 4. (Нар. Ліста) з Римаром, ч. 5. (Блок соц. лівиці) Вольф, ч. 7. (Зв'язок Оборони Права й Волі Народу) інж. Павловський, ч. 11. (Український та Білоруський Виб. Блок) д-р Загайкевич Вол., ч. 14. (Нар. жид. блок) д-р Розмарін, ч. 15. (Руска Сел. Орг.) Угринський Мих., ч. 22. (Хр. виб. Комітет ХД) Сльожаж, ч. 23. (Укр. Сель.-Роб. Соц. Єдність) Букшований Осип, ч. 24. (Роб.-Сел. Єдність) Ланьцуківський.

ЯПОНСЬКА ФЛОТА ПЛИВЕ ДО ПОРТ АРТУРА.

ТОКІО, 11. XI. ПАТ. Тому, що в Манджурії положення загострюється, Японія вислала з пристані Кюре 4 торпедовці. Кружляк Ягумо відпливає з Екєсюке до Сасєно, де жлатиме дальших приказів.

НОВИЙ УРЯД В МУКДЕНІ.

ТОКІО, 11. XI. ПАТ. Новий уряд, який утворили в Мукдені, приступив до праці. Міродати яп. кола заперечують, начеб вдержували якінебудь взаємини з новим урядом, хоч „Японія повітала би із задоволенням заходи для введення чесної адміністрації, яка сприяла би закріпленню положення“.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

ПАРИЖ, 11. XI. ПАТ. Завтра починається осіння сесія парламенту. Зголосили вже більше ніж 100 інтер'єляцій, тому сподіються дуже живої дискусії.

50 КГ. ЛЕТЮЧОК.

БЕРЛІН, 11. XI. На лет. майдані в Констанції (Баденія) осів літак, яким приїхали летуни німець Гейфнер і бельгійсь мабуть гр. де Лью Везли вони зі собою 50 кг. протифашистських летючок. На приказ прокуратури їх арештували. В слідстві виявилось, що летуни хотіли через Люцерну дістатися до Італії, щоб там розкинути ті летючки. В Фрайбурзі вони були заховали авто та на нього заладували летючки. Поліція задержала авто. Всі три пасажери, що були в авті, це Італійські горожани, а мали фальшиві паспорт.

Берестейський процес (п'ятнадцятий день.)

В середу зізнавався радн. кельтського воєводства Бочар. Він говорив про визначення доріг, якими мали йти учасники на конгрес до Кракова. Ченстоховська міліція була озброєна. Са. Ольшевський, поліц. агент, каже, що Дібоа і Заверню вишколювали міліцію у лісах біля Зємьковиць. У аправах брало участь 600 людей. Під інспектор Козелевський, бувш. поз. командант поліції в Домброві Гіри, тепер командант воєв. міліції в Львові говорив про „машери“ ТУР (Т-во Роб. Університетів). Він каже, що довідався, що на двірці в Лазах висів один відділ ТУР-а та машерує до ок. лісів. Свідок пішов туди з 40 поліцейськими та стрінув відділ 150 людей, що подобав на зразкове війське. Відділ мав теж службу на колесниках. Усі турівці були в одностроях, сині сорочки з червоними краватками. Кожен мав при собі палицю, деякі зброю, команданти мали льорнети та мали. Поліція наступала на відділ і розбила його до 5 хв. Свідок мав конфіденц. вістки, що мав прихати якийсь значний „дигнітаж“ і мав відбутися аправа міліції. Вкінці зізнавався ще три свідки, що й інші належать до ППС. Са. Пежинський каже, що перед соймом зібралося було самостійно лише яких 10 людей, бо Славек заповів домани констей та накинених конституції. Свідок Лесик знає в справі відомого білету Даминського, який йому відібрали в соймі. Пос. Дібоа повідав, що дав йому візитівку Даминського для вступу до сойму тому, бо не мав ніякого іншої.

Чи ви з нагоди листопада — місяця українських інвалідів зложили свою жертву на допомогу українським інвалідам?

Про українські вшодні війни. —
разно істнували вже кількадесять літ тому, а не
— як сказав знаменіть. — щойно після 1918 року,
можуть докладно розповідати такі люди, як Во-
Темницький, радний міста Львова і д-р Юд. Ва-
чинський, довіті. письменники, тепер у львівській
Бригадах. Цей останній з автором книжки „У-
країна Грезента“, що вийшла ще в 1899 році.
Вона стала свідателієм українського визвольного
руху на всіх українських землях. Вони знають
також і про Закарпатський Комітет УСДН, що
створив проти царської Росії від 1903—1914 р.

ДАЛЬША ЗНИЖКА ЦІН.

6.90

Фасон 7815-61

У цієї дому необхідні є для Вас Пані гумові калюші.

7.90

Фасон 2861-01

Діточі пілі гумові свистілки, на тонкотій теплій підшвиці, в оксамитним ковчирком.

Alata

29.90

Фасон 9977-92

Чорний високий черевик до шнурівання в боксу, на сильній, шкіряній підшвиці. Підошва частий елегантний фасон. Маємо його в кількох ширинках.

В ньому працювали м. ін. пок. головний отаман С. Петлюра та М. Порш, б. міністр УНР, а також два оборонці з цього процесу, д-р В. Старосольський і д-р Ганкевич. Тимчасом знавця, записаний про це, не знав про такий комітет. Ці свідки знають також, чому покінчив перед трьома роками самовбивством у Харкові пок. д-р Міхновський, голова Української Націоналістичної Партії. Своєї вноски з обширною мотивацією вголосив д-р Ганкевич з темпераментом і патосом. перетикані деколи й гумором.

Після перерви поставив д-р Шухевич в імені обв. Чуловського внесок покликати на свідків Порфирія, Анну і Марію Чуловських, які мешкали спільно з обв. Чуловським, робили все дома порядки і ніколи не бачили нелегальної літератури в роді „Сурми“ і т. п. Вони бачили, як обв. Чуловський під час ревізії виходив сам до кухні і міг знищити те, що там було нелегального.

Прокуратор Лішш протривався внеском оборони, за вийком, двох незначних, і відповідно мотивує свій спротив.

Д-р Ганкевич реплікує, а інші оборонці долучуються до внесків д-ра Ганкевича і д-ра Шухевича.

Опісля приходить на чергу переслухання свідків на алібі обв. Книша у Снятині. Їх завізав предсідник телеграфічно на втретю розправу, однак явилось тільки 4-ох: М. Бажанський, Т. Бажанська, Е. Керницька і В. Дутчакова. Нагомість два вівані свідки на цю саму обставину: Александрук і І. Даниловичівна не явилися з причини незоручення їм віванів.

Свід. Микола Бажанський, абс. філософії, високий, симпатичний молодець, перебував на студіях у Кракові. На феріях був у Снятині в домі родичів. Десять кінцем липня приїхав до Снятина Книш до свого товариша Стефаніка і там перебував до половини серпня. Свідка з Книшем познайомив Стефанік, разом ходили по-дня купатися, ввечері грали в карти і слухали радіо. Подробиць не пригадував собі докладно під час переслухувань його у слізного судді в

Кракові, а так само тепер і тим вияснює деякі неточності у своїх зізнаннях.

Свід. Текля Бажанська зі Снятина стверджує, що Книш в її домі коротко мешкав у липні 1930 р. Де мешкав пізніше, цього не знає. Близьких подробиць про побут Книша у Снятині не знає.

Св. Е. Керницька, укінчена гімназистка, пам'ятає Книша з минулорічних ферій. Бачила, як ходив на пляж і до купелі. 30. VII. був також на пляжі. Симпатизувала з Книшем і мала суперницю в особі своєї товаришки М. Столярської, яка приїхала до Снятина 30. липня м. р.

Останній свідок В. Дутчакова, касієрка Нар. Торговлі в Снятині, пізніше Книша після свого повороту з відпустки в склепі 31. VII. м. р. Позатим не вносить нічого маркантнішого до розправи.

Предсідник виває після того вдруге на салью Е. Керницьку і питає, чи має лист Столярської до неї в справі свого приїзду. (Столярську покличе предсідник на свідка в цій справі).

Вкінці прокуратор предкладає „Сурму“ зі статтею „Намі вороги“ і статті з „Юнака“ до прочитання.

Біля 3. год. після полудня предсідник замкнув розправу до четверга.

Дописи.

КАЛУШ. (Спортивно-вокальний вечір Т-ва „Чайка“). До рідких явищ у провінційному містечку належить добра імпреза. Програма і добір сюжету не все підходить під мистецький рівень і ледве чи часто вповні вдовольняє вироблений смак добірної публіки. До цих рідких, добре зааранжованих імпрез у нашому місті треба зачислити узаджений в неділю 8. листопада ц. р. „Спортивно-Вокальний Вечір“ Т-ва „Чайка“ в Калуші. Програма цього „вечора“ зладжена була з підчеркненням цілей Т-ва: пропаганда спорту. Прихильники спорту (а їх серед українського суспільства не

так то багато) мали приємність бачити на сцені гарно виведені й ефектні ритмічні вправи і вежі, симпатичний балет (метеликів і русалок), до підготовки яких в першу міру причинилися оп. Книшівна й О. Кочан. При цій нагоді дає теж пізнатись ширшому калушському громадянству зорганізований і добре в матеріалі хор під проводом дир. Ст. Бартка. Виведені ним 3 пісеньки („Сонце заходить...“, „А хто бачив, а хто чув...“, „За річкою, за Дунаєм“) викликали ясні оплески. Правдивою новістю у нас, що залишилася у видцях симпатичне враження були „мраморні статуї“ п. Сенчини, що в її явах відтворили класичні, старинними грецькими мистцями залишені нам скульпторські пам'ятники (дискобол, дорифор, Аполлон, Менелай і ін.). Жаль лише, що добрий настрій і гарні зорові враження зіпсував дещо задовгий реферат п. В. Люпула, що радше підходив до читання в тісному гурті, в той час, коли при точці „мраморні статуї“ аж просилося сказати пару слів пояснення.

Ф. Б

СПОРТ.

Карпатський Лещетарський Клуб у Львові подає до відома, що Загальні Збори К. Л. К. дня 30. X. ц. р. вибрали такий вибір на діловий рік 1931/32: голова: інж. Ю. Мураш, заст. голови: Володимир Паньків, секретар: інж. Юрій Крохмалюк, скасовник: Анна Говиківна, справник: Яр. Макарушина, господар: С. Рожанківський. Надайна рада: інж. Л. Шепарович, В. Палів, інж. О. Печанський. Мировий суд: інж. Роман Сенишин. — Переписку прохаємо слати на адресу: інж. Ю. Крохмалюк, Львів, Міцкевича 22. — Виділ К. Л. К.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11. XI. ц. р. за масло експортне та десерове пріма 3-20 зол. м літру молока 28—29 сот., літру сметани 1-30 зол., кошту яєць 6-70—6-80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер, 12. листопада, година 7-30 веч. Вакаші Донжуана (премієра).
П'ятниця, 13. листопада, год. 7-30 веч. Вакаші Донжуана.
Субота, 14. листопада, година 3-30 поп. За сімома горами (найнижчі ціни); год. 7-30 веч. Вакаші Донжуана.
Неділя, 15. листопада, година 3-30 поп. За сімома горами (найнижчі ціни); год. 7-30 веч. Вакаші Донжуана.
Понеділок, 16. листопада, год. 7-30 веч. Вакаші Донжуана.

Театр Річнородностей:
Четвер, 12. листопада, година 7-30 веч. Вірна любов.
П'ятниця, 13. листопада, година 7-30 веч. Радісне знаання.
Субота, 14. листопада, година 3-30 поп. по знижених цінах „Вірна любов“ для дітей — одна 7-30 веч. Вірна любов. комедія.
Неділя, 15. листопада, година 12. нощ. Парок по найнижчим цінам. Виступ Рені Божиняни; година 3-30 поп. Радісне знаання; година 7-30 веч. Вірна любов.
Понеділок, 16. листопада, год. 7-30 веч. Вірна любов.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Світла великого міста“ (Чарлі Чаплін).
КАСІНО: Звукова фільма „Жоржетині кохання“.
КОПЕРНИК: „Марсена Дітріх як Х-27“ (і т. п. „Там, де Волга панує“ („Відродження“)).
МУРУСЕНЬКА: „Марсена Дітріх як Х-27“.
МІРАЖ: „Втеча від кохання“.

ОАЗА: „Король джезу“.

ПАЛАС: Звукова фільма „Шілом“ (на основі Фр. Моцарта).
ПАН: „На крок від ганьби“, „Поліцейстер Тареса“.
ПАСАЖ: Підводне човне С. 13. та долати.
ПРОМІНЬ: „Отруйник“ (Конр Файт).
СОНЦЕ: „Чортиня з Триполісу“.
СТИЛЕВ: „Під крівалями Парижа“.
УТІХА: „Бруковий метелик“ (Мей Вонг), „Гасанова піснє“ (Том Мікс).
ХІМЕРА: „Король Парижа“ (Іван Перович).

Програма радіо.

Субота, 14. листопада 1931.
Львів (341,7) 21-00 Концерт. Брно (341,7) 21-00 Танкова музика. Лондон (356,3) 19-30 Концерт. Гамбург (372,2) 20-10 Веселай вечір. Букарешт (39,2) 19-30 Опера. Сотенс (403,8) 22-15 Танкова музика. Берлін (419) 15-20 Веселай числа. Харків (426) 15-00, 18-00, 20-00 Концерти. Рим (441,2) 21-00 Опера. Гельсінгфорс (453,2) 18-40 Концерт. Лянгенберг (472,4) 17-00 Мандоліністи. Прага (486,2) 19-55 Пісні. Міляно (500,8) 21-00 Народний вечір. Брукселя (508,5) Вечір музики. Відень (516,4) 23-00 Танкова музика. Рига (524,5) 19-03 Веселай вечір. Мінхен (532,9) 19-03 „Морська мушля співає“. Будапешт (550,5) 19-00 Хор. Любляна (575,8) 20-00 Веселай вечір. Ленінград (1000) 16-30 Концерт. Осло (1071,4) 18-15 Народна музика. Калондборг (1153,8) 21-00 Давські пісні. Москва (1481) 13-00, 21-00 Концерти. Кенісхустергаузен (1634,9) 15-45 „Допомога жіноц“. Париж (1724,1) 21-45 Оперетта.

Львівське радіо.

П'ятниця 13. листопада 1931.

Львів (380,7) 11-40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11-58 Час із Варшави. 12-10 Про погоду дня. 13-05 Господарська оповістка. 15-15 „З життя польських співачок“. 15-25 Шлях поступу та господарського розвитку. 16-20 Відчит. 16-40 Дивогляди з царства часописів. 16-55 Наважання англійської мови. 17-10 Про Арт. Шніцлера. 17-35 Народні танки. 18-50 Всичина. 19-15 Перегляд господарської преси. 19-45 Радієвий денник. 20-00 Музична гутірка. 20-15 Концерт. 22-40 Доповнення денника. 22-45 Про погоду дня. 22-50 Спортивні новини. 23-00 Танкова музика. Грамофонові кружки: 12-15, 15-45, 19-40.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Заграва“ український театр під адм. І. Волошука.

МОСТІСЬКА:

13. XI. „Хмара“.
14. XI. „Ромео і Юлія“.
15. XI. „За друзі свої“.

8.7

Проф Егон Петрі матиме в перших днях грудня ц. р. лекції в музичній школі С. Каспарек. Вписи приймає канц. школи, вул. Кохановського 4, тел. 85—43.

В виказі жертв, вложених в „Дні Студента“ дня 5. вересня 1931, оголошеного в „Ділі“ ч. 247, а датою 3. листопада, пропущено з поштів Золочів такі місцевості: Соколівка 12-92, Кути 38-30, Цішки 10—, Хватів 7-20.

VI. Звичайні Загальні Збори Т-м Українських Студентів Львівської Політехніки „Основа“ відбудуться в неділю 15. листопада 1931 р. в год. 9-30 ран. в залі Академічного Дому при вул. Стріського ч. 21, з порядком подання в „Ділі“ ч. 251, а дня 7. XI. ц. р. — Виділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КАНДИДАТ АДВОК. з 4 літ. практики шукає місця в адвокат. „Закони“ оголошення до Адміністрації „Ділі“ під „Кандидат“.

2 ПАННОЧКИ пошукують доброго ставця. — Оголошення до Адм. „Ділі“ під „паня“.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст нехоті астенії, серця і мозку

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Оголошуйтеся в найстарішій укр. щоденнику „ДІЛО“